

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Bîcu Vladislav, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Senciuc împotriva lui Vladislav Bîcu cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel ca depusă în afara termenului legal,

CONSTATĂ:

La 15 decembrie 2015, Nicolae Senciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Bîcu cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3500 euro, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei al valutei euro față de leul moldovenesc la momentul executării hotărîrii judecătorești, a dobânzii de întârziere în mărime de 57,2 euro, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei al valutei euro față de leul moldovenesc la momentul executării hotărîrii judecătorești, a pagubei morale în mărime de 5500 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 12 august 2014, de către pîrîtul Vladislav Bîcu a fost întocmită o recipisă, prin care ultimul a luat un împrumut de la reclamantul Nicolae Senciuc, în mărime de 3500 euro.

Susține că pînă în prezent Vladislav Bîcu nu a stins datoria pe care o pretinde reclamantul, iar pînă la data depunerii acțiunii în instanța de judecată, Nicolae Senciuc a luat toate măsurile necesare în vederea soluționării acestui litigiu, în bune condiții, pe cale amiabilă, prin comunicările adresate: somație, apeluri telefonice, etc.

Invocă că din recipisa semnată de pîrîtul Vladislav Bîcu, reiese că termenul de rambursare integrală a sumei este de 90 zile de la data semnării, astfel, data scadență este 13 noiembrie 2014, fapt ce nu obligă reclamantul de a expedia somație extrajudiciară, dar pentru orice eventualitate a fost expediată o somație la adresa de domiciliu indicată în buletinul de identitate al debitorului.

Consideră că deoarece datoria urma să fie achitată la 12 noiembrie 2014, există temei pentru calcularea dobânzii de întârziere, prevăzută de art. art. 619 și 585 Cod civil la data expedierii somației din 08 septembrie 2014, aceasta fiind în mărime de 57,2 euro.

Afirmă că i-a fost adusă o paguba morală manifestată prin deranjul creat de pîrît, care pe lîngă faptul că s-a angajat să restituie la o anumită dată datoria, ultimul

folosește prin abuz, în favoarea sa drepturile procedurale, dovada servind argumentele din încheierea de anulare a ordonanței judecătorești de încasare a datoriei, anexată la cererea de chemare în judecată.

Paguba morală o evaluează atât prin prisma imposibilității folosirii banilor săi la data scadentă din recipisă, dar și ținând cont de ignorarea de către pârît a solicitărilor sale de a restitui banii, cât și invocarea lipsei de datorie față de reclamant, fapt ce nu corespunde adevărului și îi creează stare de dispreț și revoltă psihică.

Cere Nicolae Senciuc încasarea de la Vladislav Bîcu a datoriei în mărime de 3500 euro, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei al valutei euro față de leul moldovenesc la momentul executării hotărîrii judecătorești, a dobînzii de întîrziere în mărime de 57,2 euro, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei al valutei euro față de leul moldovenesc la momentul executării hotărîrii judecătorești, a pagubei morale în mărime de 5500 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Călărași din 22 martie 2016 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Nicolae Senciuc. S-a încasat din contul pârîtului Vladislav Bîcu în beneficiul reclamantului Nicolae Senciuc datoria bănească în mărime de 3500 euro și dobînda de întîrziere în mărime de 57,20 euro, iar în total suma de 3557,2 euro convertiți în lei moldovenești la momentul executării hotărîrii și cheltuielile de judecată ce se compun din plata taxei de stat în mărime de 2335 lei. Capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiat.

La data de 27 iulie 2016 (conform plicului anexat), avocatul Andrei Donică în interesele lui Vladislav Bîcu a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe din 22 martie 2016, solicitînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii Judecătoriei Călărași din 22 martie 2016 prin care s-a încasat de la Vladislav Bîcu în beneficiul lui Nicolae Senciuc suma de 3557,2 euro și 2335 lei și amînarea achitării taxei de stat pînă la depunerea unei cereri de apel suplimentare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, a fost restituită cererea de apel apelantului Vladislav Bîcu ca depusă în afara termenului legal și remisă în adresa acestuia cu toate documentele anexate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a indicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, menționînd că Vladislav Bîcu, fără motive întemeiate, a declarat apel cu depășirea termenului legal de 30 de zile, care este un termen de decădere și nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Considerînd ilegală încheierea instanței de apel, la 19 octombrie 2016, Bîcu Vladislav a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel a emis o încheiere eronată și pasibilă de a fi casată. Menționează recurentul Bîcu Vladislav, că nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece reprezentantul său legal a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărîrii la 21.07.2016, iar la 27.07.2016 a declarat apel.

La data de 23.11.2016, intimatul Senciuc Nicolae a depus referință la recursul declarat de Bîcu Vladislav, solicitînd respingerea acestuia cu menținerea încheierii recurate.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Pornind de la prevederile normei de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelantului Bîcu Vladislav, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 116 alin. 1-3 CPC, (1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul constată că, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii la 22 martie 2016. Deci, Bîcu Vladislav, urma să declare apel inclusiv pînă la 21 aprilie 2016, termenul de declarare a apelului a început să curgă la data de 23 martie 2016, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 21 aprilie 2016, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, însă cererea de apel a fost depusă de apelant la data de 27 iulie 2016 (f.d. 35-37), adică peste 126 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii. Mai mult, apelantul-recurent în

cererea de apel nu a motivat nerespectarea acestui termen și nici nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Astfel, conchide instanța de recurs că, cererea de apel depusă de Bîcu Vladislav la 27 iulie 2016 este depusă în afara termenului legal, deoarece la depunerea apelului nu s-a respectat termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult ca atât, Bîcu Vladislav în cererea de apel nu a solicitat repunerea în termen.

În asemenea circumstanțe de fapt și de drept Colegiul reține că, din perspectiva prevederilor art. 26 alin. (3) CPC, lipsa unei cereri expres a apelantului de repunere în termen este hotărîtoare pentru a dispune restituirea apelului ca fiind tardiv, or, instanța, din oficiu, nu este îndreptățită să invoce chestiunea de repunere în termen a apelului persoanei care nu a solicitat repunerea în termen. În acest sens instanța de recurs conchide că textul legal relevant este clar, previzibil și lipsit de elemente de obscuritate.

Concomitent, Colegiul menționează că conform recomandărilor Curții Supreme de Justiție, cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz, trebuie să fie exprimată din inițiativa persoanelor care contestă actul judecătoresc, or, repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputînd, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar reieși că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului - potrivit căruia nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece reprezentantul său legal a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărîrii la 21.07.2016, iar la 27.07.2016 a declarat apel, - or, această afirmație are un caracter declarativ, nefiind imputabilă situației în cauză prin prisma faptului calculării termenului de declarare a apelului din ziua pronunțarea dispozitivului hotărîrii și nu din momentul în care s-a făcut cunoștință cu acesta.

Sub aceste aspecte, Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel din ziua pronunțării dispozitivului, așa cum prevede art. 362 alin. (1) CPC și corect a restituit cererea de apel apelantului Bîcu Vladislav, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac și nici nu a solicitat repunerea în termen.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărîrii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou

descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În acest context, argumentele invocate de Bîcu Vladislav nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținînd cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Bîcu Vladislav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Senciuc împotriva lui Vladislav Bîcu cu privire la încasarea datoriei, a dobînzii de întîrziere și a prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea